

Nr 5

Bildad den 24 mars 1980

STYRELSE OCH FUNKTIONÄRER:

LARS ROSEN Alrotsvägen 2	ordförande	tel. 410 62
SIGVARD LÖNNKVIST Fågelbrovägen 1.	v ordförande	401 45
OLLE OHLSSON Måsvägen 27	kassör	400 33
GUDRUN GRÖNDAHL Alrotsvägen 1	sekreterare	400 80
THOMAS MELIN Västertorp, Strömma	ledamot	407 22
KJELL DTSJEDEN	suppleant	433 27
ALICE TANNSJÖ	suppleant	430 44
HANS LINDSTRÖM	revisor	405 52
HANS BJÖRKENFELDT	revisor	401 87
ULLA JONSSON	revisorsuppleant	405 52
TOMMY HEDLUND	valberedningen	405 36
ÅKE LINDGREN	valberedningen	400 40

Gudrun Gröndahl och Lollo Tannsjö har renskrivit och redigerat tidningen.

Marie och Yvonne Rosén har illustrerat den.

Ordf. har ordet...

Strömma Hembygdsförening har hållit sitt första årsmöte. Välbesökt, tycker vi i styrelsen trots att vackert väder gjorde att många medlemmar stannade hemma.

På årsmötet summerade vi som sig bör det gångna årets aktiviteter, och efterlyste samtidigt förslag till nya satsningar. Men inte kom det några förslag. Så då kanske allt är bra som det är. Ånej, så är det nog ändå inte. Vi försöker på alla sätt att förnya oss och hoppas kunna intressera människor runt omkring oss för att så småningom nå så gott som 100% medlemsanslutning.

Fast visst behöver vi stöd och förslag från medlemmarna för att få s.k. vidgade vyer.

Du som ännu inte är medlem skall känna att du är välkommen till Strömma Hembygdsförening, och du skall också veta att vi har stora och viktiga frågor framför oss, där vi behöver ett starkt medlemsstöd bakom oss för att kunna genomföra dessa frågor.

Vi hörs och ses

Lasse

Strömma Hembygdsförening höll sitt ordinarie årsmöte i Viks skola söndagen den 5 april 1981. Trots fint vårväder kunde man räkna till drygt 40 vuxna och ca 15 barn som mött upp. Mycket tack vare den fina fotoutställningen som Sigvard Lönnqvist ordnat och den mjuka och vackra sången som Kerstin Lundegård, alias Vilhelmina från Strömma, bjöd på. Lasse Rosén visade även film från olika träffar vi haft i föreningen. Och sist men inte minst. Det bjöds på gott kaffe och gott bröd som bussiga medlemmar ordnat.

Lasse hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

- Punkt 1. Dagordning godkändes.
2. Vid val av ordförande och sekreterare för mötet valdes Lasse Rosén och Gudrun Gröndahl.
3. Till justeringsmän valdes Åke Lindgren och Britt-Marie Ohlsson.
4. Styrelseberättelsen godkändes.
5. Revisionsberättelsen godkändes.
6. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen besvarades med ja.
7. Lasse Rosén valdes till ordförande för kommande verksamhetsår.
8. Olle Ohlsson och Thomas Melin omvaldes som ledamöter på en tid av två år och Alice Tamnsjö omvaldes som suppleant också på en tid av två år.
9. Hasse Lindström och Hasse Björkenfeldt omvaldes som revisorer och Ulla Jonsson som suppleant.
10. Tommy Hedlund och Åke Lindgren står kvar i valberedningen.
11. Årsavgiften för vuxna samma som föregående år. För barn under 15 år 5:-/år.
12. Inga motioner hade inkommit.
13. Komplettering av stadgar § 2 a: Barn under 15 år erhåller medlemskap till reducerad avgift. Klubbat 2 gånger.
14. Under övriga frågor ställdes frågan om inte

föreningen kan påverka Vägverket och Trafik-
säkerhetsrådet att ordna gångbana och belysning
efter Stavnäsavägen genom hela Strömmaområdet.
Janne Tannsjö lovade bevaka och föra upp frågan
på möten i Trafiksäkerhetsrådet om föreningen
kommer in med skrivelse.

Lasse tackade alla för visat intresse och förklarade
mötet avslutat.

Lasse Rosén
ordf.

Guðrum Gröndahl
sekr.

Britt-Marie Ohlsson
justeringsman

Åke Lindgren
justeringsman

STYRELSEBERÄTTELSE

Föreningens styrelse har under arbetsåret haft följande sammansättning:

ordförande	Lars Rosén
vice ordförande	Sigvard Lönnqvist
kassör	Olle Ohlsson
sekreterare	Gudrun Gröndahl
ord. ledamot	Thomas Melin
suppleant	Alice Tannsjö
suppleant	Kjell Disheden

Föreningens revisorer har varit Hans Lindström och Hans Björkenfeldt.

suppleant Ulla Jonsson

Föreningens valberedning har varit Tommy Hedlund och Åke Lindgren.

Styrelsen har under året hållit 13 protokollfödda möten varav ett var extra årsmöte.

Styrelsen har utsett två arbetsgrupper:

en grupp som sänt in och bevakar ansökan om byggnation på hembygdstomten. Gruppen består av Olle Ohlsson och Bengt Berg.

en grupp som arbetat fram förslag till boll- och lekplan på hembygdstomten. Även till detta har ansökan om tillstånd och ekonomisk hjälp sänts till kommunen. Gruppen består av: Lars Rosén, Thomas Melin, Sigvard Lönnqvist och Olle Ohlsson.

För att stärka känslan av gemenskap i bygden har en mängd olika aktiviteter ordnats av föreningen såsom:

Gökotta, sammankomster på hembygdstomten, Berättardags på Malma, Båtutflykt till Sandskär m.m.

Tre studiecirkelar. En i navigation som nu är avslutad. En i spånad, som nu lever vidare som "junta", och en i hembydshistoria som fortfarande pågår.

Samtliga cirkelar har varit välbesökta.

Samtliga aktiviteter har redovisats i föreningsbladet, som utkommit fyra gånger under året. Tryck och papper till föreningsbladet har kommunen bekostat.

Styrelsen ber till sist att få tacka alla som på olika sätt stöttat och hjälpt föreningen under det gångna arbetsåret, och hoppas på ett lika positivt samarbete även under kommande år.

Strömma i april

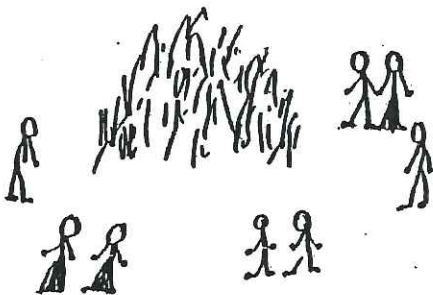
Lasse Sigvard Olle Gudrun Thomas

Alice Kjell

VALBORGSMÄSSOAFTON

Valborgsmässo-afton i Strömna.
 Nej, nej, inte. Efter en rad soligt fina april dagar kommer valborgsmässoafton med snö. Snö som ligger kvar, snö som kommer blöt, snö som kommer mer. Men nej, inte heller denna gång kunde väderleksnycker ändra planerade festen på hembygdstomten. Vår "väderbitna" Strömna hembygd förenning håller planerna.

Valborgsmässoafton är numera den sista dagen man utan särskilt tillstånd får elda utomhus, så majbrasan blir praktisk att få med allt hopsamlat.

- Alltsedan Hedenhös har lantmannen för sed att upptända eldar på marken och däromkring dansa och fägna sig åt den tillkommande sommaren. - (Beskrivning av Linné i en resa genom Uppland 1700-talet)

I valborgsmässan firade man sista april - första maj. Den spännande brytningen efter vinter före sommar. Sommarens egentliga inträde betecknades av valborgsmässan.

Varje by hade sin eld. Denna förlades gärna på en höjd etc., för att synas så långt som möjligt, och hade den betydelsen att jaga iväg onda makter.

Det går lätt att tänka sig: vintertid hade man tårt på förråden - sommartid måste man sätta in all sin kraft att samla nya lager till nästa vinter. Framgången var beroende av väder och vind, ens egna insatser och av goda och onda makter som troddes härska naturen. Man trodde att deras boskap skulle frias från angrepp av vild-djur inom de gränser som eldens lågor kunde iakttagas. (Tack, större brasa nästa år!)

Valborgsmässan den 1:a maj har fått sitt namn efter Valborg själv. Hon var helgon (klosterabbedissa på 700-talet), men har i nutid övergått till att bli årets enda borgerliga helgdag. Sederna var så, att man på sommarens första dag skulle skaffa krafter till kommande tunga arbeten, vilket stämmer med att 1:a maj idag först och främst är arbetarnas högtidsdag.

Mot dessa urgamla traditioner, med vår hembygdstomt med goda festanor och vitala hembygdsföreningen, står sig som sagt ett litet väders leknycker inte långt. Detta blir lite senare på kvällen totalt och fullkomligt accentuerat, när Värmdös alltid fina kyrkokör (med bl.a. Margareta Berg och Olle Ohlsson härifrån Strömma) i och mellan snöflingorna bjöd på vårsångerna "Vintern ra..." m. fl. och ordföranden Lasse Rosén obekymrat trotsade snöhotet med tal om morgonens sommar.

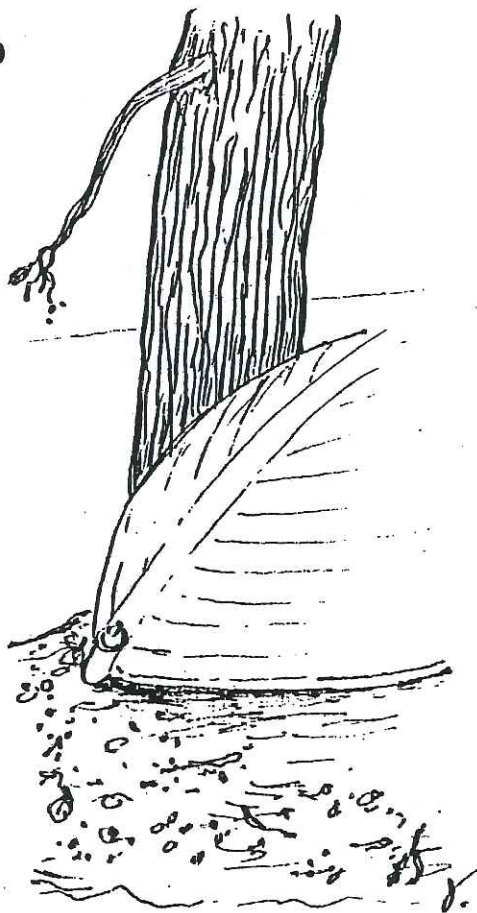
Inställt önskeväder gav istället i snösurprisen en alldeles ovanligt fin minnesupplevelse, med som sagt körens orubbligt vackert sjungna sånger, det mysiga surret i lilla boden, där festkommitténs ordförande Britt-Marie Ohlsson och övriga bjöd varmt fika och korv i levande ljussken. Och snöfallets direkta motattack i avslutande fyrverkeriet. I skrivande stund, nu en månad efter, har vi redan fått många, många underbart vackra och varma somrardagar med all grönska och fågelsång.

Vi ses!

Thomas M
Westertorp

TH

På föreningens årsmöte
 sjöng konstnärinnan
 "Vilhelmina i Strömma"
 (Kerstin Lundegård) egna
 visor, tonsatta av henne
 själv. De gav många och
 långa applåder. Visorna var
 mjuka och vackra och vi bad
 att få trycka någon av dem
 i tidningen.

Här är hennes bidrag, illu-
 strerat av henne själv.

Visan handlar om en gammal
 eka, som ligger uppdragen
 intill en al nere vid
 Strömma strand.

STRÖMMA - VISAN.

Den vackra gamla ekan invid alens stam,
 hon väntar att få krypa ner i havets fann,
 som ännu täcks av vinterns is -
 men sista dagarna vi känt en annan bris.....

Refräng: VÅR - det är våren!

Tänk, att den kom tillbaka i år igen.

VÅR - det är våren!

Å, som vi har längtat efter den.

Snart kluckar vågorna igen vid Strömma strand -
och vi kan gå längs båtbyggarna, hand i hand -
ja, det kan tänkas, att jag tror
att du mig i ekan ut på viken ror,

Refräng: VÅR - det är våren!

Jag sitter där i aktern, när du stakar ut -
och färden följs från stranden båd av mås och trut.
Ja, likaså av grannen där,
som ryckte bort vår brygga... men nu glömt allt är!

Refräng: VÅR - det är våren!

Sen ror vi bort mot Strömma Handel, lägger till,
hoppas ur och handlar lite ost och sill.
Så vänder vi mot Västeräng -
ja hinner precis undan för ett milt maj - regn.

Refräng: VÅR - det är våren!

Text och musik: "Vilhelmina i Strömma"

dvs. Kerstin Lundegård, konstnärinna i Strömma

HEMBYGDEN KALLAR I

Vi har i Strömme-området en hel del föreningar som är både viktiga och framgångsrika i enskilda frågor. Här finns tomtföreningar, vägföreningar, båtklubbar etc..

Många gamla Strömme-bor har däremot saknat en övergripande förening, som tar upp frågor av allmänt intresse inom Strömme och som bevakar både kommunala och privata åtgärder och kanske framför allt brist på åtgärder.

Här finns massor med önskemål både bland permanent bosatta och fritidsboende. Exempelvis:

Fritids-sysselsättning för barn

Kurser för vuxna

Vägbelysning och gångbanor

Kajplats för större båtar

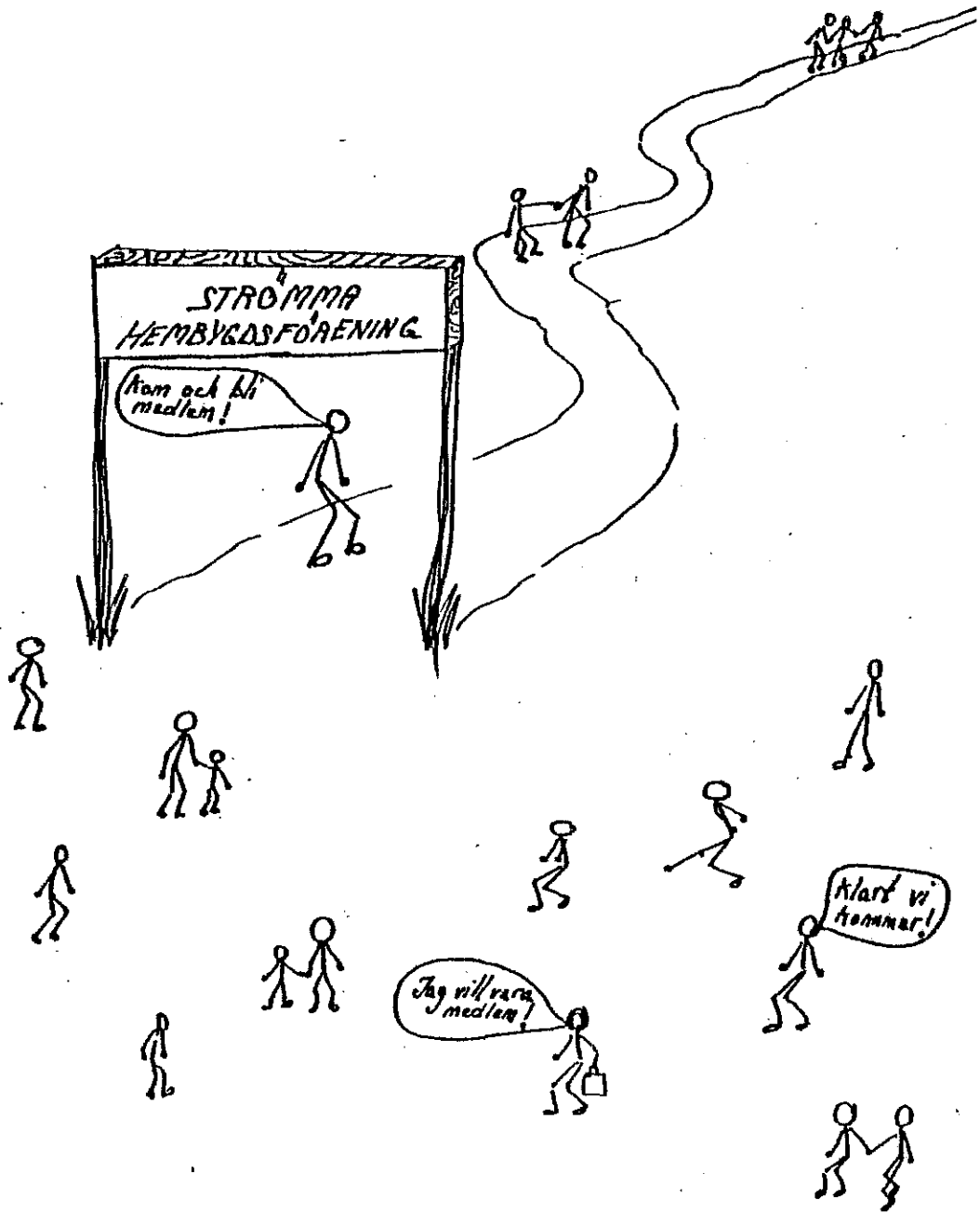
och mycket annat.

Det är också viktigt att bevaka och följa utvecklingen betr. kommunala byggplaner och vad som händer med de stora jordbruksfastigheterna inom området. Man måste hålla sig väl informerad och vara ute i god tid, om chansen att påverka skall kunna tas tillvara. Man måste också vara stark och en god förutsättning är bl.a. att vara en stor grupp människor som agerar.

Vi räknar med att Strömme Hembygdsförening kan fylla detta ändamål. Intresset är uppenbarligen mycket stort, eftersom medlemsantalet är 170 personer redan nu ett drygt år efter start. Men vi behöver bli ännu många fler och vädjar därför till Dig som ännu inte är medlem:

Gå med i Strömme Hembygdsförening.

Avgiften är blygsam: 25:- kr för vuxen och 5:- kr för barn under 15 år.

BLI MEDLEM DU OCKSÅ!

VÄGBELYSNING PÅ VÄG 660 GENOM STRÖMMA.

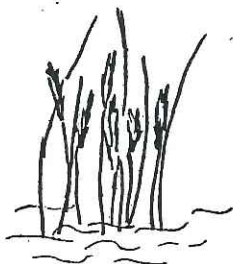

På vårt senaste årsmöte i april -81 väcktes frågan om intresse och möjligheter finns att anordna vägbelysning på väg 660 genom Strömna. Då Strömna Hembygdsförening omsluter hela Strömna-regionen inkl. Fågelbrolandet, har vi ansett den här frågan vara av sådan art att så många som möjligt uttalar sina synpunkter.

1. Den största frågan är ju: hur löser man detta ekonomiskt?
2. Är Du intresserad av att vägbelysning anordnas?
3. Har Din väg- tomt- båt-förening intresse av att satsa ekonomiskt för denna idé?
4. Finns det någon inom området som har kunskaper och intresse att projektera och beräkna utförande och kostnader i detta sammanhang?

Vi emotser svar med synpunkter och nya idéer, som vi sammanfattar och låter Er ta del av.

Olle Ohlsson, Måsvägen 27, telefon 400 33.

Permanent fartbegränsning till 50 km genom Strömna-området är nu helt klart. Skyltarnas placering vid Strömmadal blir lika som förut men skyltarna vid Västertorp kommer att flyttas 200 mtr. mot Staysnäs.

H J Ä L P !

Finns det någon som kan ge tips om hur vi ska kunna hitta någon lokal att låna/hyra/arrendera till vi får eget?

Under vinterhalvåret har Sahléns, Malma, varit bussiga och lånat ut lokal till oss. Alice Tannsjö har varit kontaktman åt oss. Men nu under sommarhalvåret behöver de alla lokaler själva, så då står vi helt utan.

HAR DU ETT BRA TIPS SÅ HÖR AV DIG !

Gökotta

Vi samlades vid Fågelbro kl. 5 på morgonen den 30 maj och åkte vidare till Skolviken, Våmfjärden.

En hisnande vacker morgon. Viken låg alldeles blank och solen slog en bred ljusgata över hela fjärden.

Vi promenerade efter stranden och beundrade Kungsängsliljor, 100-tals Gullvivor och Kärrviolier. Vilken underbar natur vi har här i området. Den måste vi vara akt-samma om och glada att vi kan njuta av.

Tyvårr var det inte så många som sett anslaget på tavlan om utflykten. Vi får väl försöka sätta upp ett större nästa gång.

Det kommer fler utflykter under sommaren så:

HÅLL ÖGONEN PÅ ANSLAGSTAVLAN
 .....

Avslutning på cirkeln "HEMBYGDENS HISTORIA".
 .....

Den intressanta och populära cirkeln fick en trevlig avslutning den 3 juni hemma hos Sigvard Lönnqvist. Där fick vi se hans samlingar. Imponerande. Efter bjöds vi på goda smörgåsar, dricka och kaffe. Tack, Sigvard för en underbar kväll.

Alla var överens om att cirkeln måste fortsätta i höst. Bekymret är väl hur Boris Lamby, som varit vår suveräne ledare, skall orka. Hans hälsa har inte varit den bästa under våren. Vi hoppas att sommaren bygger upp krafterna, så vi får hälsa honom välkommen tillbaka i höst.

Gudrun.

Vill Du vara med i den här cirkeln eller vill Du att vi startar en i något annat ämne, ring till oss. Vi är tacksamma för alla idéer. Kanske musikgrupp med barn? Eller vuxna?

* * * * *

Vi vill gärna låna kort, kartor och andra handlingar av Dig för att kopiera och arkivera. Vi har börjat så smått med detta.

Vi - det är alltså arbetsgruppen som fått till uppgift att arbeta med att dokumentera bygden.

Gruppen består av: Sigvard Lönnqvist tel. 401 45, Alice Tannsjö tel. 430 44 och Gudrun Gröndahl 400 80. Britt-Marie Ohlsson är också mycket intresserad och har hjälpt oss i arbetet. Hennes tel.nr är 400 33.

FESTKOMMITTÉN -

som ordnade en så trevlig Valborgsmissoafton, har erbjudit sig ordna arbetsårets övriga festligheter. Vi tackar och tar emot. Och Du ringer förstås till dom och talar om Dina önskningar.

Festkommitténs medlemmar är:

Edgar Pettersson, sammankallande	tel. 412 74
Gunilla "	
Britt-Marie Ohlsson	400 33
Dan Carlsson	407 18
Gunvor Öhman	405 85
Lasse "	

*****

Till Dig som skulle tycka det vore roligt att arbeta aktivt inom föreningen - kontakta oss. Det finns massor med jobb.

Om Du dessutom är debattglad och förhandlingsvan behövs Du extra väl.

FRILUFTSGUDTJÄNST PÅ HEMBYGDSTOMTEN

onsdagen den 29 juli kl. 19⁰⁰

Kontraktspastor Nils Alberg

och Kurt Lindeke hälsar

V Ä L K O M M E N I

BARNDOMSMINNEN FRÅN FÅGELBRO GÅRD

En tillbakablick av Sigvard Lönnqvist

Vi kom från gården Stora Sundby, Mariefred, till Fågelbro den 24 oktober 1911. Jag var då 2 år. Ägaren till gården var då bankir Martin Geber.

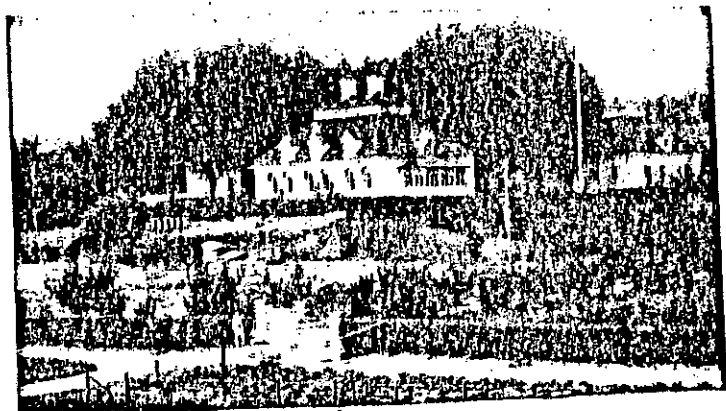
Vi flyttade in i en alldeles nybyggd statarstuga på ett rum och kök. Rent och fint. Ett himmelrike för en familj som annars kanske fick flytta in i hus med både trasiga tapeter, råttor och vägglöss.

Min pappa var gårdsnickare, vilket var lite bättre än annat arbete och ganska självständigt. Mesta arbetet var väl att laga vagnar, hjul, skaklar och andra redskap. Jag vet att pappa stod och sågade till löter till vagnshjul som sedan smeden fick ta hand om och beslå med hjulsringar och diverse beslag.

På våren tog pappa matsäck med sig och gick till skogen för att hugga ämnen till skaklar och annat virke, som barkades och lades upp för torkning. När det inte fanns så mycket arbete i slöjdstugan, fick han reparera lägenheterna- målning, tapetsering m.m. Mamma fick koka klister på vatten och vete-mjöl.

Strax före kl. 7 på morgonen samlades alla på stallbacken. Förvaltaren gav rättaren order, rättaren gav fördrängen order och så vidare.

Smeden ringde i vällingklockan kl. 7. Han stod länge med klockan i handen innan han fattade repet. Så var det även på middagen och kvällen.

FÅGELBRÖ GÅRD
1920

Nu hörs varken vällingklocka eller röster på stallbacken när man går på Fågelbro gårds ägor och tänker tillbaka på den tiden då det var liv och rörelse. Nu kan man gå där utan att se en enda människa. Byggnader förfaller, åkrar växer igen och allt blir förvildat.

Jag har räknat ut att i slutet på 1800-talet var över 100 personer berörda av gården. Det var gott om billig arbetskraft. Där fanns anställda arbetare, torpare, hjon, löskarlar för dikning, och för stängsel, magasinsarbetare och arbetare i trädgården. Gårdens skötsel var perfekt. Jordbruket sköttes i 7-skift med allt vad det innebar.

Stenen i åkrarna kördes bort, det dikades och buskades. Gödsel kördes ut på åkrarna på vintern för att spridas ut på våren. På vårarna kördes latrin ut på vallarna i en stor tunna med spridare. Jag minns att "Lillandersson" körde då.

Hela Storängen mot Tranarö brukades då. Jag var med och gallrade rovor ut mot stora utfallet. Då var det aldrig vattensjukt. Nu går det inte att bruka där. Vattensjukt! Undra på det, när inga diken hålls öppna utan får slamma igen.

Djur fanns det gott om vid Fågelbro. 7-8 par arbetshästar. Ett par för finare körslor. Jag minns särskilt en gång då kungen, Gustav V, var här och kusken körde till jakt och fiske. Hur många kor det fanns vet jag inte så noga, men nog var ladugården full alltid.

Vid de två utgårdarna Malma och Didriksdal fanns åren 1913-14: 17 valacker, 16 ston, 2 föl, 4 tjurar, 155 kor och 61 kalvar. Vid Malma fanns även 5 par oxar.

Sommararbete

Jag var med och gallrade rovor. Vi fick väl ledigt från skolan. Skogvaktare Lenell basade över oss. Rovor hade de på Storängen, men också vid Didriksdal. Då fick vi åka båt från Sjöskvalpet. I pengar vart det väl inte så mycket, men det räckte till att köpa en cykel för då jag slutade skolan. Vi fick betalt i papperspengar, 1-kronasedel= kotia.

Jag var också med Minnie Andersson och körde vandrigen vid Iskällaren för vatten till ladugården, stall och hushållen, och gick även med mjölk till fransyskorna Rolie och Müller. Där fick jag alltid chokladkakor.

Midsommar

Majstången placerades mitt i vägen utanför logen. Vi barn fick gå runt och plocka blommor, ryssgubb, gullviva, förgätmigej - meterhöga i sjökanten vid Nya bron (bron över Norrviken). När stången var färdigklädd med lövade ringar placerades i toppen 4 skepp med vita segel som gick runt för vinden.

Logen lövades. Långbord placerades utanför logen och stora bricker med smörgåsar och kaggar med svagdricka dukades fram.

Till barnen vet jag inte om saft eller läskedryck serverades. Sedan var det dans på logen till 2 dragspel.

På 1930-talet kläddes stången som vanligt och lövades, men långborden placerades uppe på gårdsplanen och förfriskningar intogs där. När alla ätit och druckit, gick spelemännen före och spelade. Ägaren tog den äldsta gumman under armen och tågade ner till logen och dansade första dansen med henne. Ett minne man alltid har kvar.

Skolgång

Jag gick, som brukligt var 1916, 2 år i småskolan och 4 år i storskolan. Man var väl inte så klyftig i skolan. Att rabbla psalmsverser, kungaårtal och annat var väl inte så roligt.

På sommaren fick man alltid gå barfota. Skor var dyrt för en statarfamilj med flera barn. Ingen skolbespisning fanns. Vi hade en flaska mjölk och smörgåsar med oss. På vintern satt vi vid kaminen i omklädningsrummet och åt. annars ute.

Examen var alltid en fest. Skolan pyntades med blommor från skolviken - gullvivor och kungsängsliljor. Man fick klä sig i bästa kläderna och de föräldrar som kunde komma ifrån, var med.

I övrigt minns jag

när pappa och de andra skulle ut i landstormen 1914. Gubbarna nyrakade och fina. Mammorna grät.

Vi ungar tänkte väl inte så mycket på allvaret bakom.

Karbidlampan - som för det mesta slog eld.

När elektriskt ljus kom in i alla hem.

Skoltiden tror jag att alla tänker tillbaka på. När den slutade och andra tider väntade, när man måste börja tänka på att arbeta och tjäna pengar.

Täppan-
torparen
Olsson
med fru
och
svägerska.

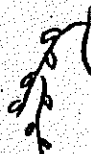
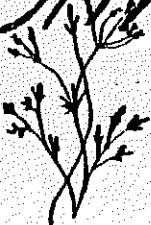
Önskar

alla

en

skön

Sommar!

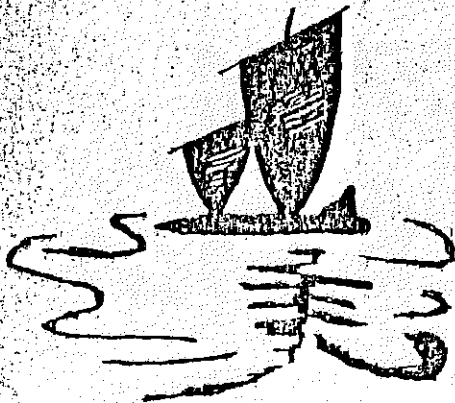

"BOKMALIN"

Anna Greta Wide

Jag önskar alla andra det bästa som jag vet,
Jag kan ju inte be för dom i all min gudlöshet.
Men skulle jag försöka så tror jag att det kom.
Låt inte någon finnas till, som ingen tycker om.

Om människor är arma och fattiga än sen,
Om bara dom är älskade åtminstone av en,
ty rikedom och ära, det låter kanske bra.
Men kärlek är i alla fall det enda vi vill ha.

AR